

Åskådningsfostran i småbarnspedagogiken (blankett för personalen)

Med det här verktyget utvärderas förverkligandet av följande kvalitetsindikatorer:

Personalen skapar och upprätthåller en atmosfär i gruppen som bygger på respekt för varje barns individuella kulturella, religiösa och åskådningsmässiga olikheter. Personalen stöder barns flerspråkighet i gruppen.

Med detta verktyg utvärderas förverkligandet av åskådningsfostran i småbarnspedagogiken. Enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018 § 3) har varje barn rätt att få färdigheter att förstå och respektera den allmänna kulturtraditionen samt vars och ens språkliga, kulturella, religiösa och livsåskådningsmässiga bakgrund. Utifrån NCU:s utvärdering (Kannel m.fl. 2023) upplevs genomförandet av åskådningsfostran i barngrupper som en utmaning. Åskådningsfostran ska genomföras på ett målinriktat sätt, och personalen inom småbarnspedagogiken ska i högre grad än tidigare stödjas i att genomföra åskådningsfostran.

Barnens livsmiljö utvidgas när de inleder småbarnspedagogiken utanför hemmet. Utöver hemmets traditioner, verksamhetsmodeller, värderingar och åskådningar möter barnen andra sätt att tänka och agera. Småbarnspedagogikens uppgift är att utveckla barnens färdigheter att förstå mångfalden i närmiljön och öva på att agera i den. Man närmar sig uppgiften med tanke på etiskt tänkande, åskådningar, lokalsamhällets förflutna, nutid och framtid samt ur mediernas synvinkel. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022)

I åskådningsfostran inom småbarnspedagogiken är religioner och andra åskådningar som är närvarande i barngruppen föremål för gemensam introduktion. Man kan också granska religioner och åskådningar i större utsträckning tillsammans med barnen. Målet är att främja ömsesidig respekt och förståelse gentemot olika åskådningar samt stödja utvecklingen av barnens kulturella och åskådningsrelaterade identiteter. Till åskådningarna hör också mångfalden av religionslöshet. Åskådningsfostrans synlighet som en del av barngruppernas verksamhetskultur främjar tillgodoseendet av barnets rättigheter och är en del av en jämlik och socialt rättvis fostran. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik, 2022; Utbildningsstyrelsens stödmaterial för åskådningsfostran 2024.)

Verktyget har utarbetats av Marja Laine (Kultur- och religionsforumet FOKUS rf), Silja Lamminmäki-Vartia (Helsingfors universitet), Saila Poulter (Helsingfors universitet) och Ilkka Tahvanainen (Kyrkostyrelsen).

Utvärderingsområden :

- Planering och förverkligande av åskådningsfostran
- Materiellt och immateriellt kulturarv, fester och samarbete
- Religiösa evenemang
- Samarbete med vårdnadshavare
- Mål för åskådningsfostran och utveckling av verksamhetskulturen

Exempel på påståenden:

- Vi förverkligar åskådningsfostran ur många synvinklar. (I åskådningsfostran behandlas barngruppen jämlikt med beaktande av religioner och andra åskådningar samt ett respektfullt bemötande av dem.)
- Med hjälp av fester bekantar vi oss med de kulturer, åskådningar och traditioner som är närvarande i barnens vardag och i det samhälle som omger dem. (T.ex. Olika religioners fester, samernas och romernas nationaldagar.)
- Vi beaktar åskådningsfostrans perspektiv som en del av utvecklingen av vår fysiska lärmiljö (t.ex. hur väl olika kulturtraditioner och åskådningar representeras i böckerna eller musik
- Som en del av att bekanta oss med fester och kulturarv besöker vi olika åskådningars heliga platser. (T.ex. Fysiska och virtuella besök i en kyrka, ett tempel, en moské eller på andra platser som är viktiga för olika religioner och åskådningar.)
- Vår kommun/organisation har tydliga anvisningar för hur ett religiöst evenemang ska definieras och ordnas.
- Vi är medvetna om familjernas identitet gällande livsåskådningsbakgrund och kulturer och undviker förhandsantaganden.
- Vi diskuterar åskådningsfostrans karaktär och innehåll med vårdnadshavarna.
- Jag erkänner och är medveten om min personliga inställning till religioner och andra åskådningar.
- I arbetsgemenskapen diskuterar vi åskådningsfostran och åskådningar på ett professionellt och respektfullt sätt.